

SUSITIKIMAS SU
SAVIVALDYBĖMIS

ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJA

VILNIUS
2021 01 19

Pasirengimas
2021-2027 m.
programavimo
laikotarpiui

2021 – 2027 m.
PROGRAMAVIMO
LAIKOTARPIO ETAPAI

➤ 1) 2021-2022 m.

➤ 2) 2023-2027 m.

1) Pereinamasis 2021 – 2022 m. laikotarpis

2021 – 2027 m. Daugiametės finansinės programos lėšomis bus tęsiama Lietuvos kaimo plėtros 2014 – 2020 m. programa, tiesioginių išmokų sistema ir sektorinės programos (vaisių ir daržovių, bitininkystės, vyno sektoriuose).

2) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023 – 2027 m. strateginis planas (toliau – Strateginis planas) - vienas dokumentas, apimsiantis tiesiogines išmokas, kaimo plėtros priemones, sektorines programas ir rengiamas pagal naujosios teisinės sistemos (BŽŪP 2023–2027 m.) taisykles.

BŽŪP finansavimo pokyčiai lyginant du finansinius laikotarpius

2014-2020 m., mln. EUR

Tiesioginės išmokos: **3109,6**

Kaimo plėtra: **1613,1**

Viso: **4722,7**

+ 30,4 proc.

- 12,5 proc./
- 3,8 proc.

+ 18,6 proc.

2021-2027 m., mln. EUR

Tiesioginės išmokos: **4054,5**

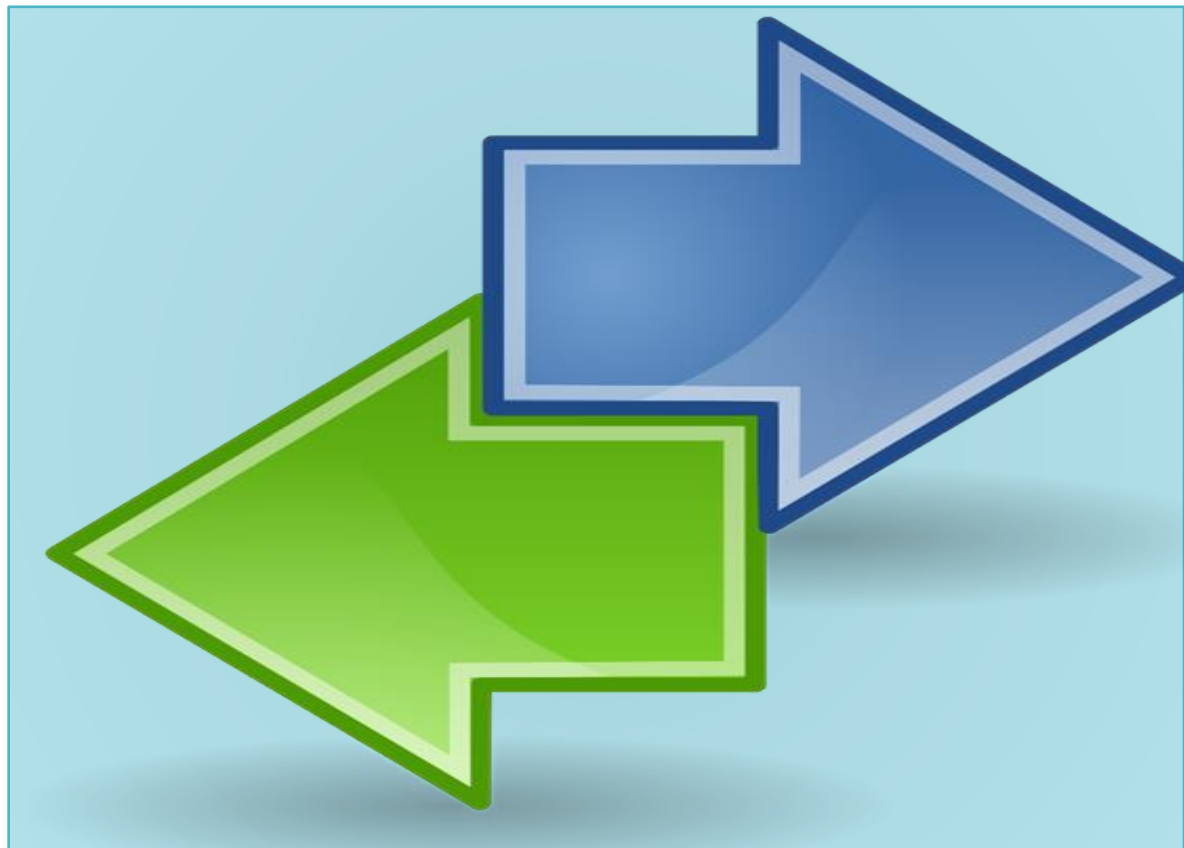
Kaimo plėtra: **1411,7**

EURI*: **139,9**

Viso: **5606,1**

**Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės*

BŽŪP lėšų perskirstymo tarp ramsčių galimybės

I ramstis ↔ II ramstis

25 % ↔ 25 %

+

15 % + 2 %* → II ramstis

5 %** ← II ramstis

* aplinkai ir klimatui + parama jaunesiems ūkininkams

** Lietuvai ir kitoms VN, kurių TI nesiekia 90 proc. ES vidurkio

BŽŪP pokyčiai lyginant du finansinius laikotarpius

2014-2020 m.

Galioja atskiros valdymo ir kontrolės sistemos:

- tiesioginės išmokos (*cross-compliance*+žalinimas);
- sektorinės programos;
- Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 m. programa (KPP) (aplinkai ir klimatui **30 proc.**, **Leader 5 proc.**, **n+3** taisyklė).

Pagrindinis dėmesys reikalavimų atitikties vertinimui.

Lietuva – vienas regionas.

2023-2027 m.

Viena valdymo ir kontrolės sistema = vienas dokumentas – Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginis planas (SP), apimantis:

- tiesioginės išmokos (*conditionality* (apima ir žalinimą) + *eco-schemas* **20 proc.** (EP pozicija – **30 proc.**));
- sektorines programos;
- kaimo plėtros intervencijas (aplinkai ir klimatui **30 proc.** (EP – **35 proc.**), **Leader 5 proc.**, **n+2** taisyklė).

Orientuota į veiklos rezultatus.

Lietuva – du regionai.

Perėjimo tarp dviejų finansinių laikotarpių iššūkiai ir jų sprendimas

Iššūkiai:

1. nepatvirtinti ES teisės aktai - vėluoja SP rengimas ir tvirtinimas;
2. pandemijos keliami iššūkiai - naujos rizikos verslui;
3. Žaliojo kurso strategijų (F&F, Bioįvairovės) įgyvendinimas;
4. naujosios LRV programos tikslų įgyvendinimas.

Sprendimai:

1. pereinamojo laikotarpio reglamentavimas - 2 metus naujo laikotarpio lėšomis įgyvendinama 2014-2020 m. KPP (poreikis keisti?), mokamos tiesioginės išmokos;
2. papildomai į KPP 139,9 mln. EUR (nereikia LT kofinansavimo) iš *Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės* (EURI);
3. integravimas į 2014-2020 m. KPP ir 2023-2027 m. SP (EK rekomendacijos);
4. koreguojant 2014-2020 m. KPP, rengiant 2023-2027 m. SP.

3 bendrieji BŽŪP tikslai

Skatinti, kad žemės ūkio sektorius būtų **pažangus, atsparus** bei **įvairialypis** ir užtikrintų **apsirūpinimą maistu**

Remti **aplinkos apsaugos bei klimato srities veiksmus** ir padėti siekti su aplinka bei klimatu susijusių Sąjungos tikslų

Stiprinti kaimo vietovių **socialinę ir ekonominę** struktūrą

Kompleksinis tikslas

Modernizuoti sektorių **kaupiant žinias** ir keičiantis jomis, **diegiant inovacijas** ir **gerinant skaitmeninimą** žemės ūkyje bei kaimo vietovėse, taip pat skatinant praktinį jų taikymą

2030 m. ES
bioįvairovės
strategija

9 konkretūs BŽŪP tikslai

Strategija
„Nuo ūkio
iki stalo“

- Remti perspektyvių ūkių pajamas bei ūkių atsparumą
- Labiau orientuotis į rinką ir didinti konkurencingumą
- Gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje
- Padėti švelninti klimato kaitą ir plėtoti darniąją energetiką
- Skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių valdymą
- Padėti apsaugoti biologinę įvairovę, ekosistemas, buveines bei kraštovaizdžius
- Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir skatinti verslo kūrimą
- Skatinti užimtumą, augimą, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą
- Siekti, kad ES žemės ūkio sektorius labiau atitiktų visuomenės poreikius

**ENSURE
FAIR INCOME**

**INCREASE
COMPETITIVENESS**

**REBALANCE
POWER IN
FOOD CHAIN**

**CLIMATE CHANGE
ACTION**

**ENVIRONMENTAL
CARE**

**PRESERVE
LANDSCAPES &
BIODIVERSITY**

**SUPPORT
GENERATIONAL
RENEWAL**

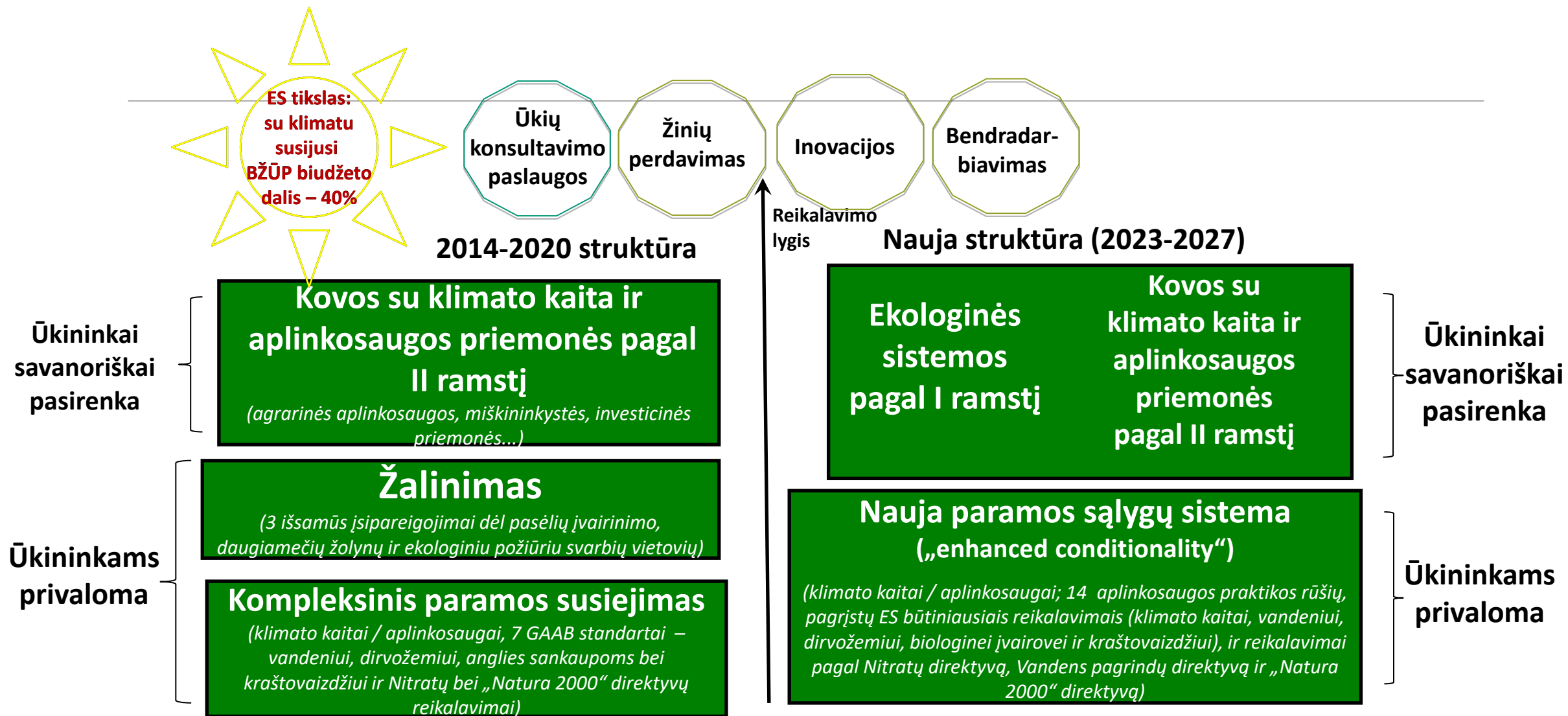

**VIBRANT
RURAL AREAS**

**PROTECT
FOOD & HEALTH
QUALITY**

Naujoji BŽŪP „žalioji architektūra“

2023-2027 m. SP rengimo eiga

Situacijos analizė

SSGG analizė

Poreikiai

Prioritetai

**Priemonių
atranka**

**Priemonių
modeliavimas**

Atlikti darbai:

Diskusijų grupės;

Situacijos analizė, SSGG analizė;

Konsultacijos su EK;

Poreikių identifikavimas, prioretizavimas.

Vykdomi ir būsiami darbai:

Poreikių rangavimas;

Priemonių modeliavimas (aprašai, išmokos, paramos dydžiai);

Ex-ante vertinimas;

Rodiklių nustatymas;

Finansinių priemonių poreikio nustatymas ir kt.

Galimos 2023-2027 m. SP priemonės

Plotinės ir kompensacinės:

1. „tradicinės“ tiesioginės išmokos (bazinė, perskirstymo, jaunųjų ūkininkų, susietoji parama);
2. tiesioginių išmokų eko-schemos;
3. aplinkosauginės ir klimato;
4. nenašių žemių;
5. biologinės įvairovės išsaugojimo;
6. miškų želdinimo ir kt.;
7. rizikų valdymas.

Investicinės:

1. investicijos į žemės ūkio valdas;
2. jaunųjų ūkininkų įsikūrimas;
3. perdirbimas;
4. melioracija;
5. ne žemės ūkio verslas;
6. bendradarbiavimas (trumpo tiekimo grandinės, Leader, EIP ir kt.);
7. mokymas ir konsultavimas, ŽŪŽIS.

EK samprata įgyvendinant ŽŪŽIS

Pereinamojo laikotarpio (2021-2022 m.) biudžetas

2021 m., mln. EUR

506,4*

238,7

41,39

786,6

Tiesioginės išmokos*

**Lietuvos kaimo plėtros
2014-2020 m. programa**

EURI

VISO

2022 m., mln. EUR

570*

195,5

98,52

864

* Finansiniai metai, t. y. mokama atitinkamai už 2020 ir 2021 m. deklaracijas (2021 ir 2022 m.).

Kalendoriniais metais, mokant už tų metų deklaracijas (2021 ir 2022 m.) TI vokų 2021 bus 570 ir 2022 – 578,5 mln. EUR

Ačiū už dėmesį
